

טענות מבלבלות

מסרים מבלבלים ולעיתים אף מטעים בנוגע למוצרי מזון

הקדמה:

המזון שאנו צורכים כיום, לא נתפס רק כאמצעי לקיום ותזונה. לא פעם, מוצרי מזון משווקים באופן שקושר אותם עם מסרים רגשיים וחברתיים ולא דווקא עם מסר המלמד את הציבור על הרכיבים התזונתיים שהם מכילים. במערך השיעור "אל תבלבלו עובדות וטענות" יגבשו התלמידים ראייה מפוכחת יותר לגבי מוצרי המזון שהם צורכים (האם הם עונים על צורך פיזי או תרבותי), ויתנסו בעצמם ביצירת תקשורת שיווקית עבור מוצרי מזון בעלי רכיבי תזונה בריאים.

מטרות:

1. התלמידים יבחינו בין דעות לעובדות בהקשר של מזון
2. התלמידים יכירו רכיבי תזונה בריאים
3. התלמידים יבדילו בין סוגים שונים של מסרים בפרסומות.

משך זמן

45 דק'

גיל

א' - ב'

התאמה לתחומי דעת

גוף אדם, חינוך גופני, כישורי חיים, שפה

ידע מוקדם

לא נדרש

מושגים מרכזיים

טענה, עובדה, דעה, מקור מידע, אמין-לא אמין

מיומנויות נלמדות

הערכה, חשיבה ביקורתית, היכרות עם רכיבי תזונה בריאים, מה רצוי לאכול וממה צריך להימנע.

האזנה לדברי אחרים, השתתפות בשיחה ובדיון, הבעת עמדה אישית על טקסט והנמקתה.

להכין מראש

מקרה מחובר למחשב וקובץ המצגת. שלטי כותרות להדבקה, בלו טק, גליונות בסיס ליצירת פרסומות, דפי גזירה עובדות ודעות. מספריים ודבק סטיק בכמות מספיקה ליצירת הפרסומת הקבוצתית.

מהלך הפעילות:

פעילות	דק'	סוג פעילות	עזרים
1. דיון: עובדות ודעות הנחיות למורה או למד"ץ הקרינו על הלוח את המצגת המלווה לשיעור. הדביקו מצד ימין של הלוח את השלט "דעה" ומצד שמאל של הלוח את השלט "עובדה". שאלו את התלמידים מי זוכר מהו מקור מידע? (עברו לשקופית 2) הסבירו שכל מקורות המידע יכולים לטעון כל מיני טענות. חלק מהטענות הן עובדות: מידע שניתן להוכיח שהוא נכון. חלק מהטענות הן דעות: תיאור של הרגשה או אמונה של מישהו. הדגימו בעזרת שני שלטים שהם ראו בשיעור שעבר (עברו לשקופית 3). הציגו לתלמידים את תמונת שלט מספר 1 ושאלו: האם אפשר להוכיח שאם בני אדם לא שותים מספיק מים הם יסבלו מכאבי ראש? הציגו את שלט הטענה "אם לא שותים מים סובלים מכאב ראש" שאלות מנחות: - האם זה תמיד המצב? - איך אפשר להוכיח או להפריך את זה? - אילו הוכחות יש התומכות בזה? הסבירו לתלמידים שמכיוון שניתן להוכיח את הטענה אנחנו נמקם אותה מתחת לשלט הכותרת עובדה (הדביקו או בחרו תלמיד שידיבק את שלט הטענה מתחת לכותרת הנכונה) המשיכו להציג את תמונת המים והפעם הציגו לתלמידים שלט טענה חדש: "מים הם המשקה הכי טעים". שאלו אותם האם אפשר להוכיח שמים זה המשקה הכי טעים? שאלות מנחות: - איך אנחנו יודעים זאת? - האם יש איזה שהן אלטרנטיבות? - מה הצד השני היה טוען? הטענה הזאת מתארת תחושה של מישהו ויכול להיות שמישהו אחר מרגיש שיש משקאות שיותר טעימים לו ממים. לכן נמקם את שלט זה מתחת לשלט הכותרת דעה. (עברו לשקופית 4) הציגו את תמונת שלט מספר 2 (פופקורן) שאלו האם אפשר להוכיח שפופקורן עשוי מגרעיני תירס?	10	 דיון בכיתה	מחשב, מקרן ומצגת מלווה. שלטים להדבקה ובלו טק

			ואחרי כן נשאל, האם אפשר להוכיח שהכי כיף לאכול פופקורן בזמן שרואים סרטים? נחזור על ההדבקה של הטענות מתחת לכותרות.	
מצגת	 צפייה בסרטון	5	2. צפייה בסרטון: פרסומת שאלו את התלמידים האם הם זוכרים את הפרסומות מהשיעור הקודם? הזכירו שיש פרסומות המלמדות אותנו עובדות על המוצר המפורסם ויש פרסומות המנסות להשפיע על הדעה שלנו על המוצר. פרסומות יכולות לערבב בין דעות ועובדות ואנחנו צריכים לשים לב שלא מבלבלים אותנו. כעת תנו לתלמידים לצפות בפרסומת ובקשו מהם לשים לב לטענות הנטענות פרסומת (תנו לתלמידים לצפות בפרסומת לפחות פעמיים לפני המעבר לשלב הבא).	
מצגת תמונות צילומי מסך של טענות בפרסומת פרפר	 משחק פעילות	5	3. משחק: טענות בפרסומת הסבירו לתלמידים כי אתם עומדים להציג בפניהם צילומי מסך (במצגת) של הטענות בפרסומת ובקשו מהם להחליט האם מדובר בעובדה או בדעה באופן הבא: בקשו מהתלמידים לקום מהכיסאות ולעמוד במקום. ברגע שאתם מקריאים את הטענה שנאמרה בפרסומת כל ילד מחליט מה הוא חושב האם זאת דעה או אם זאת עובדה. אם ילד חושב שזאת עובדה עליו לקפוץ במקום. אם ילד חושב שזאת דעה עליו להתנענע מצד לצד. הם יסמנו לכם לפי תנועת הגוף, אתם תראו מה רוב הכיתה מסמנת. לאחר מכן תגלו להם את התשובה ותמקמו את שלטי העובדות והדעות מתחת לכותרות מתחילת השיעור.	
נספח גליון עבודה הכנת פרסומת. עובדות ודעות לכל קבוצה על מוצר המזון שלהם.	 עבודה בקבוצות	20	4. עבודה בקבוצות: יוצרים פרסומות הקרינו על הלוח את שקופית גליון העבודה והסבירו להם את המשימה הבאה לפני חלוקת הגליונות לקבוצות: כל קבוצה תקבל גליון עבודה, על גבי הגליון הם יצרו פרסומת למאכל מסוים. כל קבוצה תקבל עובדות ודעות על המאכל שלה וכל חבר קבוצה יבחר דעה או עובדה אחת שהוא רוצה שתיכנס לפרסומת. יחד הם יעצבו את הפרסומת על גבי הגליון ובתום העבודה יציגו את הפרסומת בפני חבריהם לכיתה (קבוצה המסיימת מוקדם יכולה גם להמציא שיר לפרסומת הכתובה, עד ששאר הקבוצות מסיימות).	

	 דיון בכיתה	5	סיכום שיעור סכמו את השיעור על ידי כמה שאלות סיכום: • איזה חלק של השיעור הכי עניין אתכם? • יש משהו בשיעור שאתם חושבים שאפשר היה לשפר? • מי יכול לתת דוגמה לעובדה על מזון שהוא למד היום? • מי יכולה לתת דוגמה לדעה שיש לה על מזון כלשהו?	.5
--	--	---	--	----

דענה

תאור של השקפה, עמדה או אמונה של מישהו

עובדה

מידע שנמסר להוכיח שהוא נכון

גַּבֵּל פֶּרֶפֶר קֵטָן יֵשׁ גַּם סִדְרֵיפָּי כְּחוּבָה

הַכִּי כִּיף לֵאכֹל וּפּוֹקִדוֹן בְּזֶמֶן שְׂאֻפִּים בְּסֶרֶט

פּוֹפּוּלָרִיזַם אֶסְכֵי מַהְרָעִי, סְגוּרָה

עשי מחמרים טבעיים

אוהבים אותו כלים

הַחֲטִיף הַיָּחִיד טַעֵם מַכֵּלִים

אין פֿאַר אַזאַ

מִיֵּים הַיָּם הַמְּשֻׁלָּקָה הַכִּי טָעִים

פּוֹפֶר לַזֵּל זֶה הַכִּי גָּדוֹל

הוא הכי טוב בעולם

 אם לא שותים מים סובלים מכאב ראש

שם מוצר המזון

תמונה של המוצר

עובדה

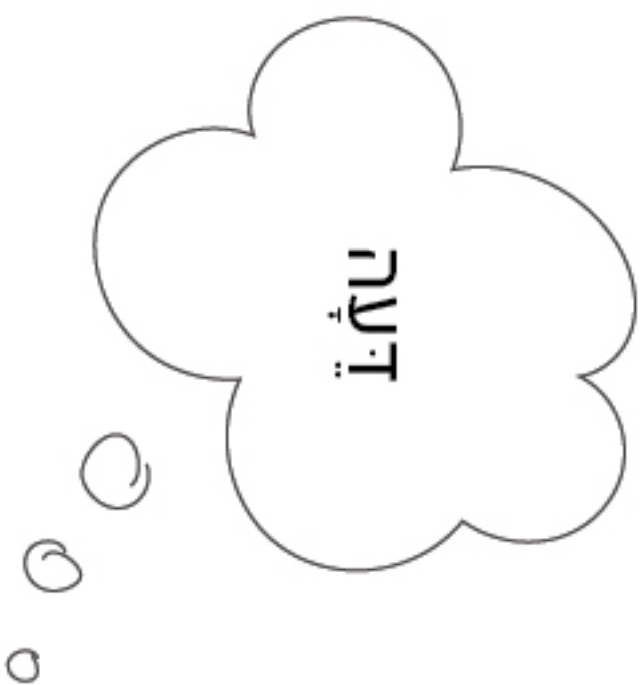
עובדה

עובדה

דעה

דעה

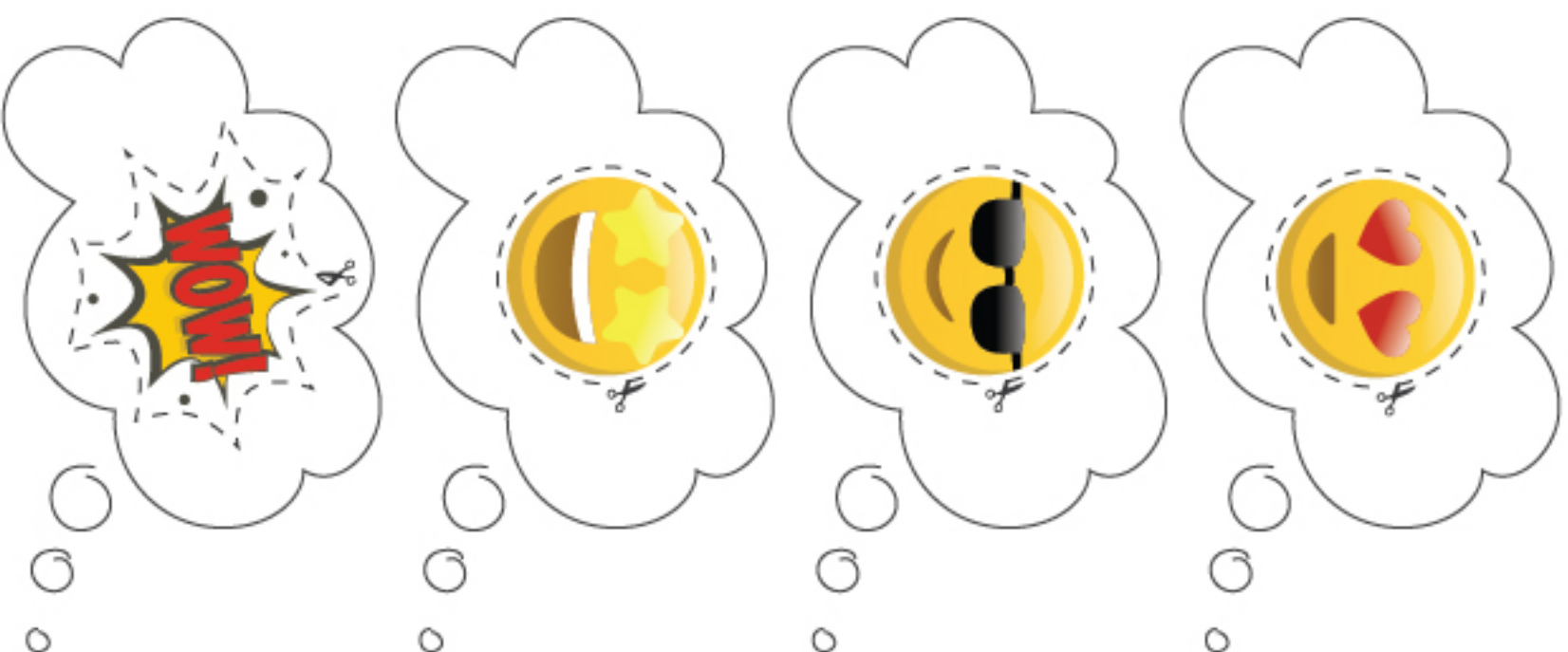
דעה

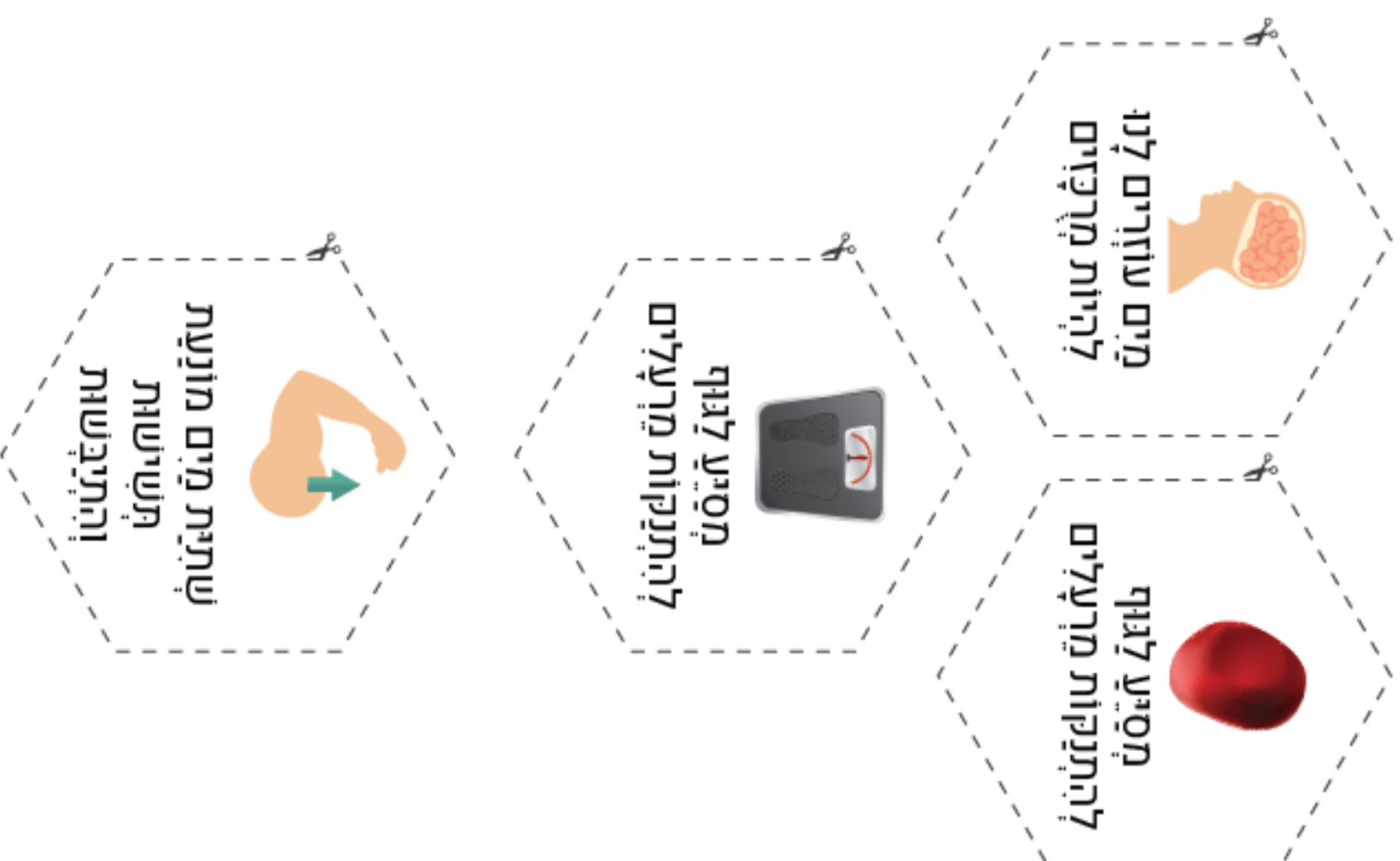
שם מוצר הקטיון תמונה של המוצר

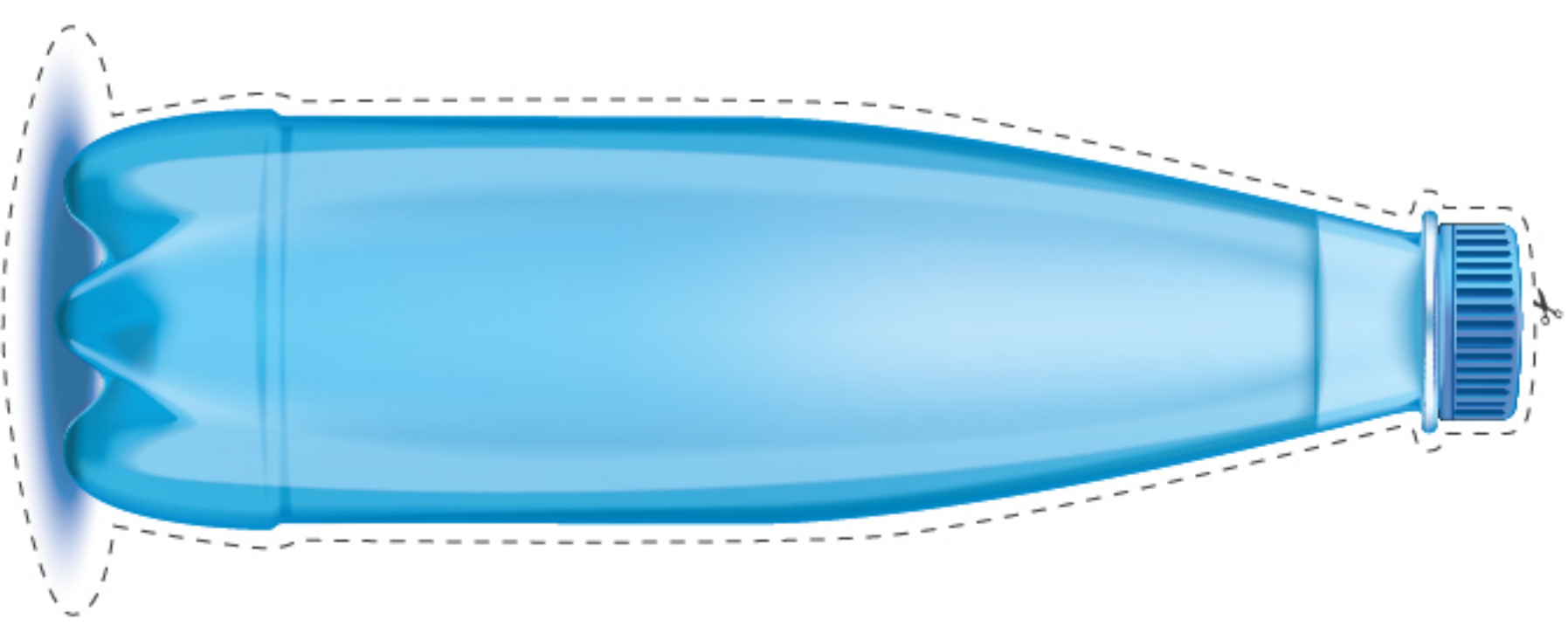
דעות

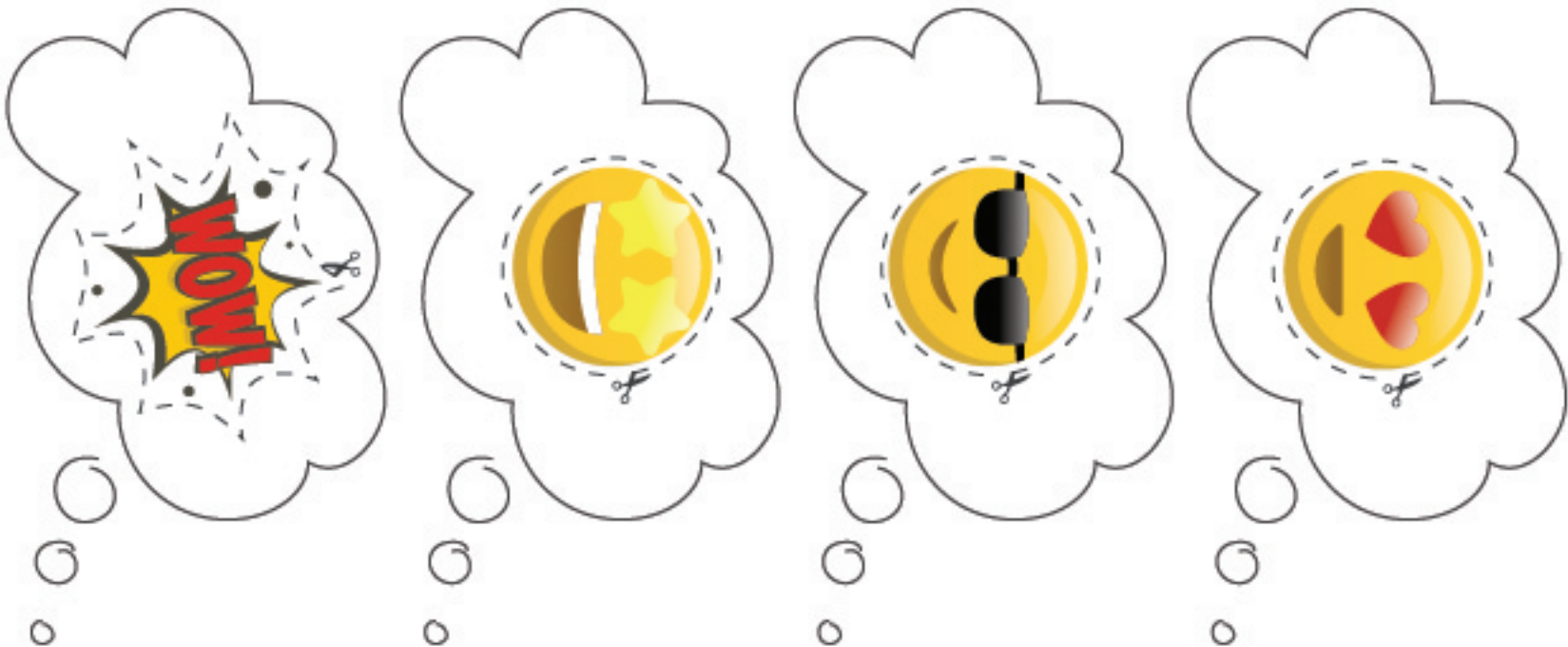
עבודות

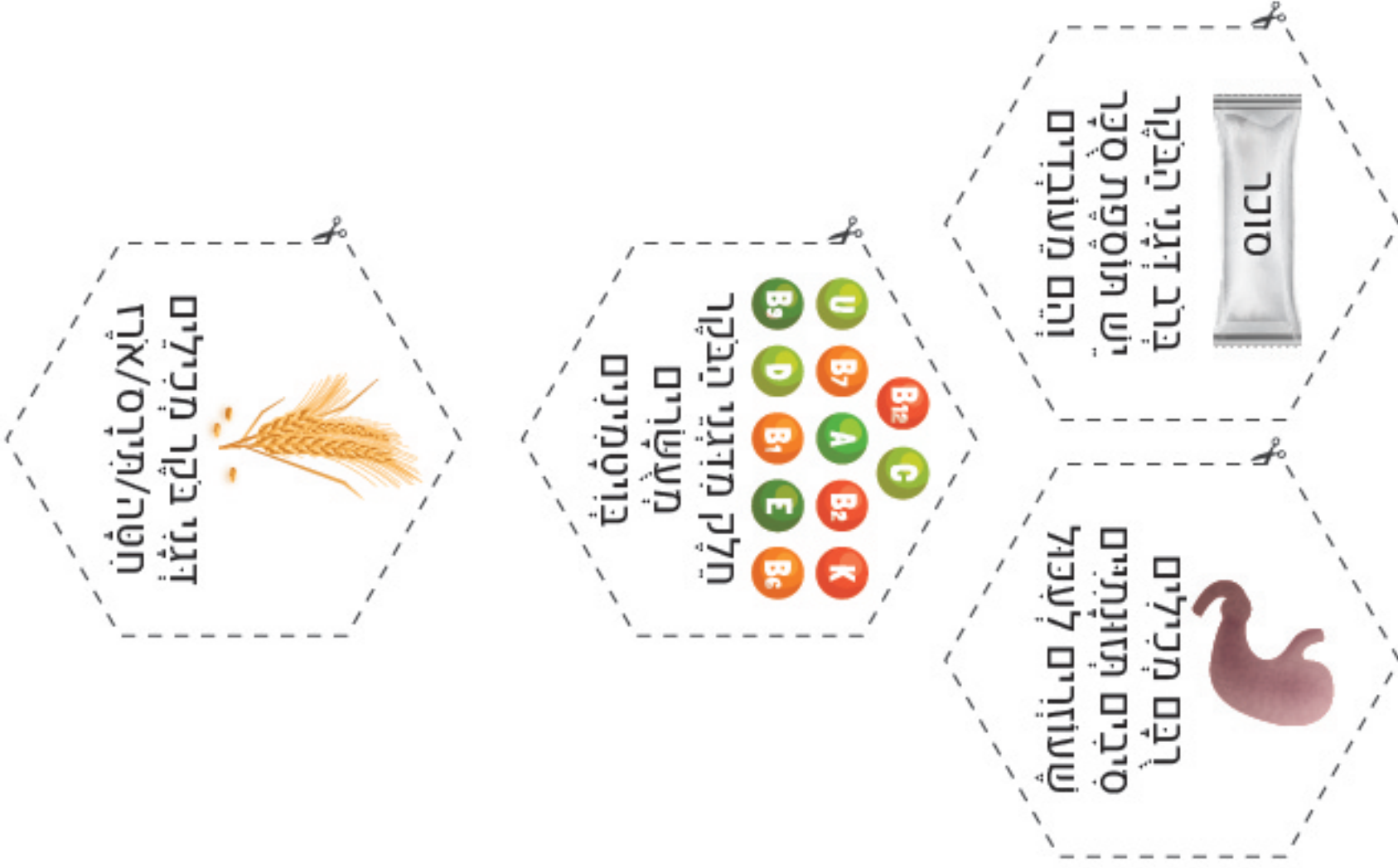
מִיָּם

דעות

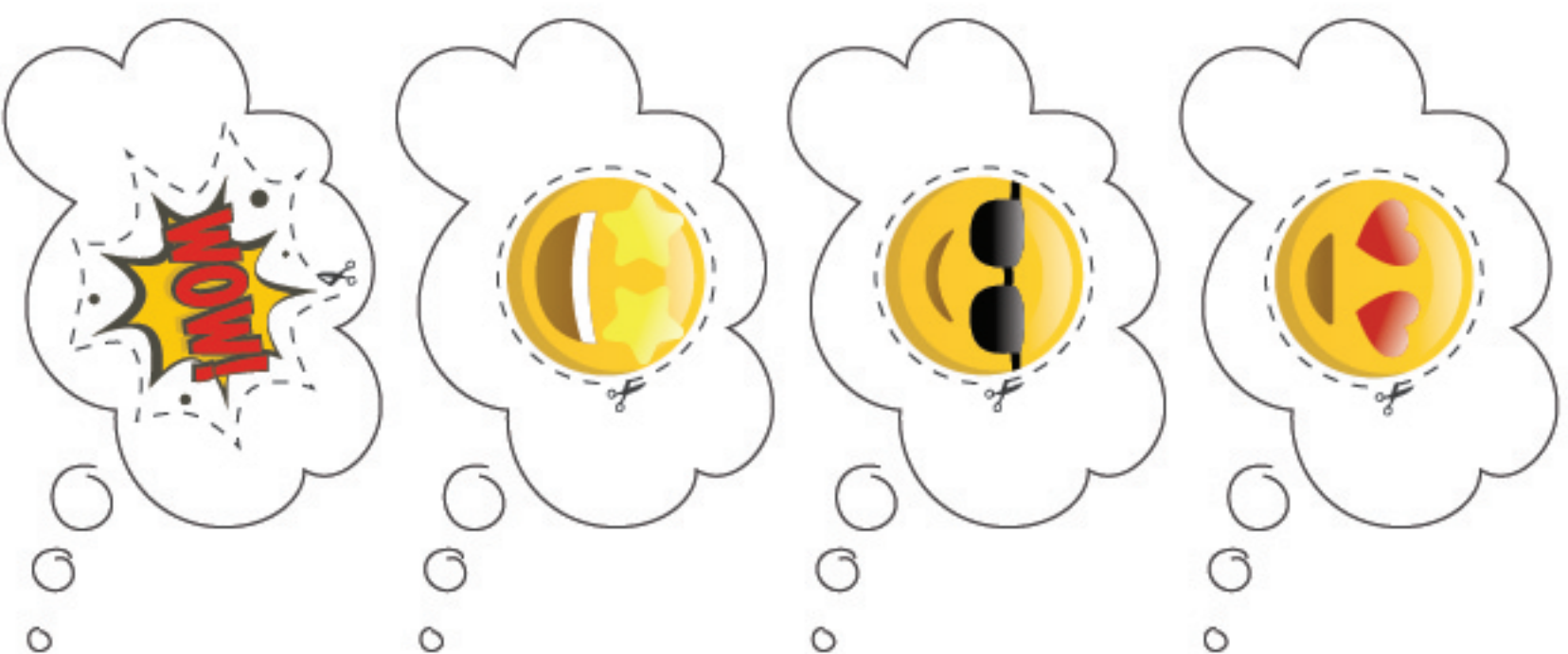
עבדות

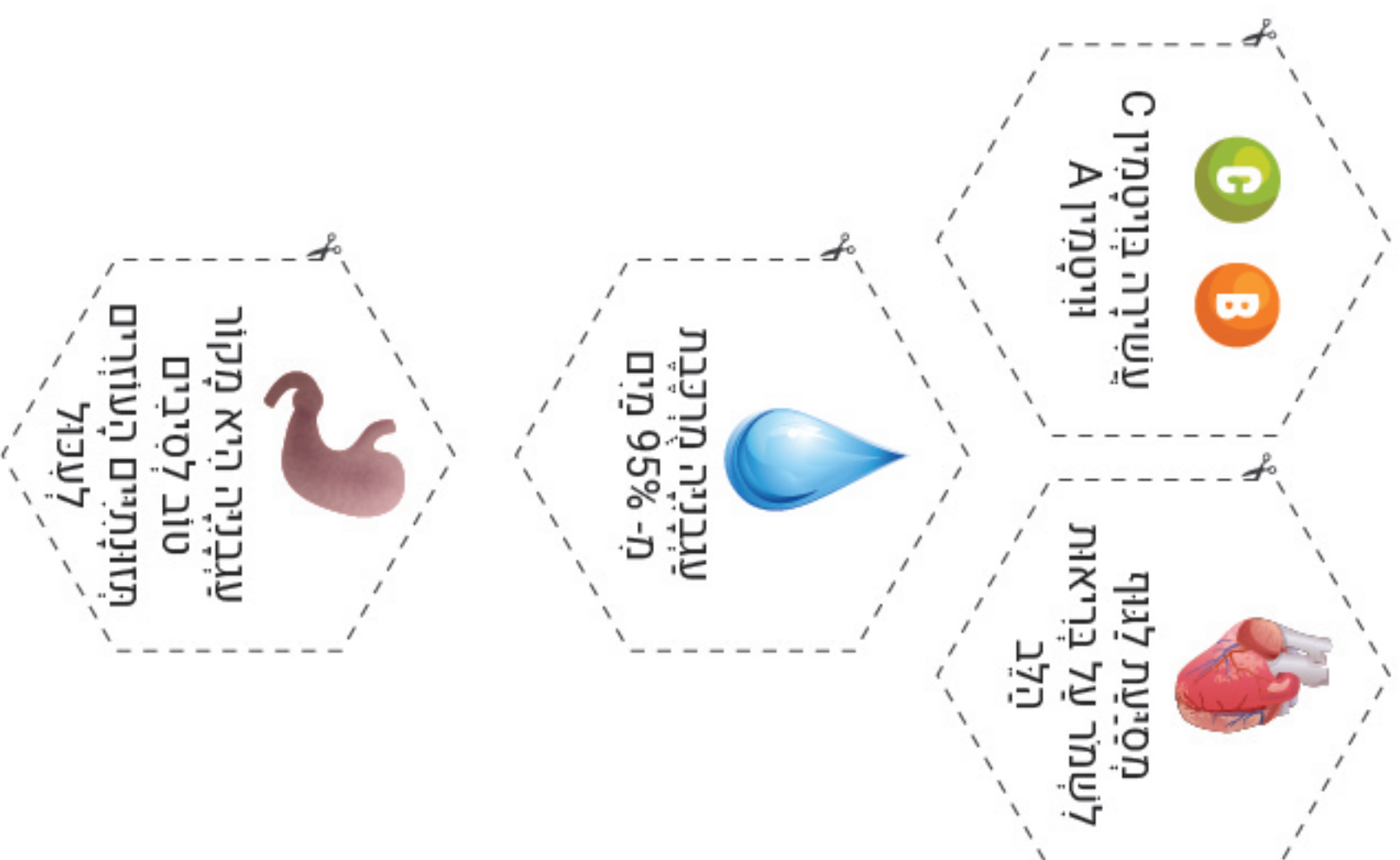
דגני בוקר

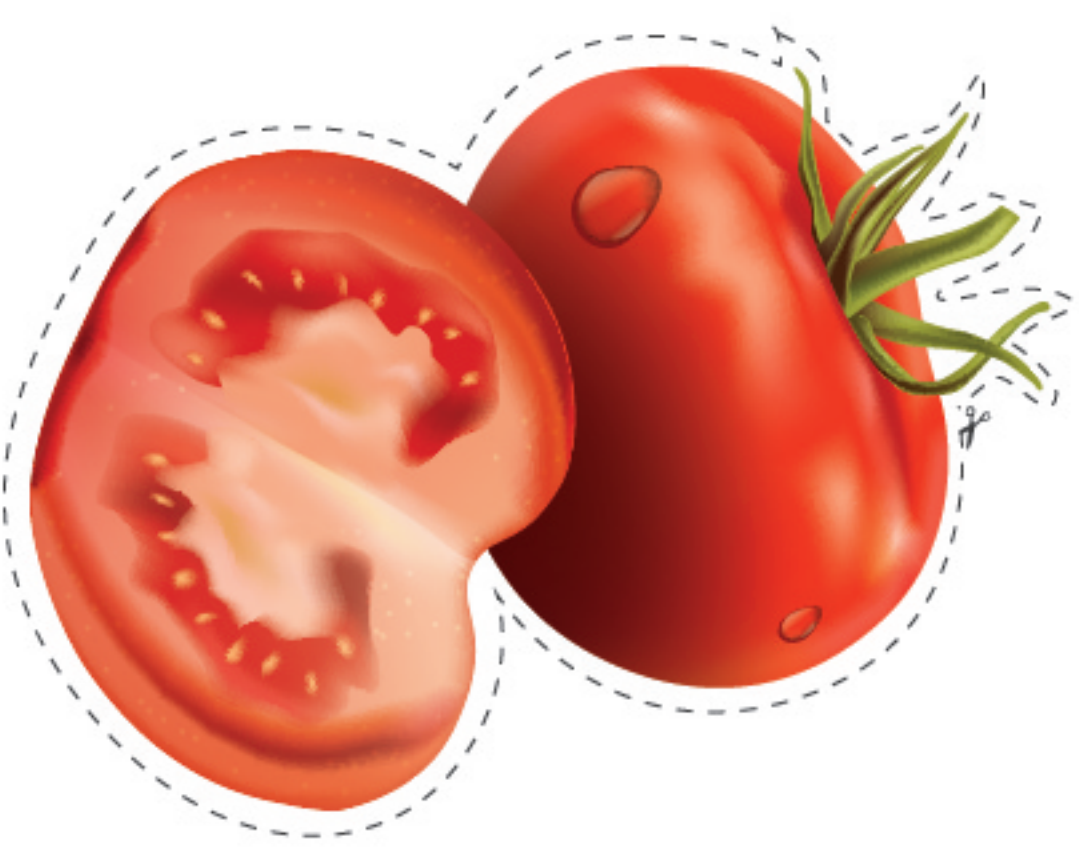
דעות

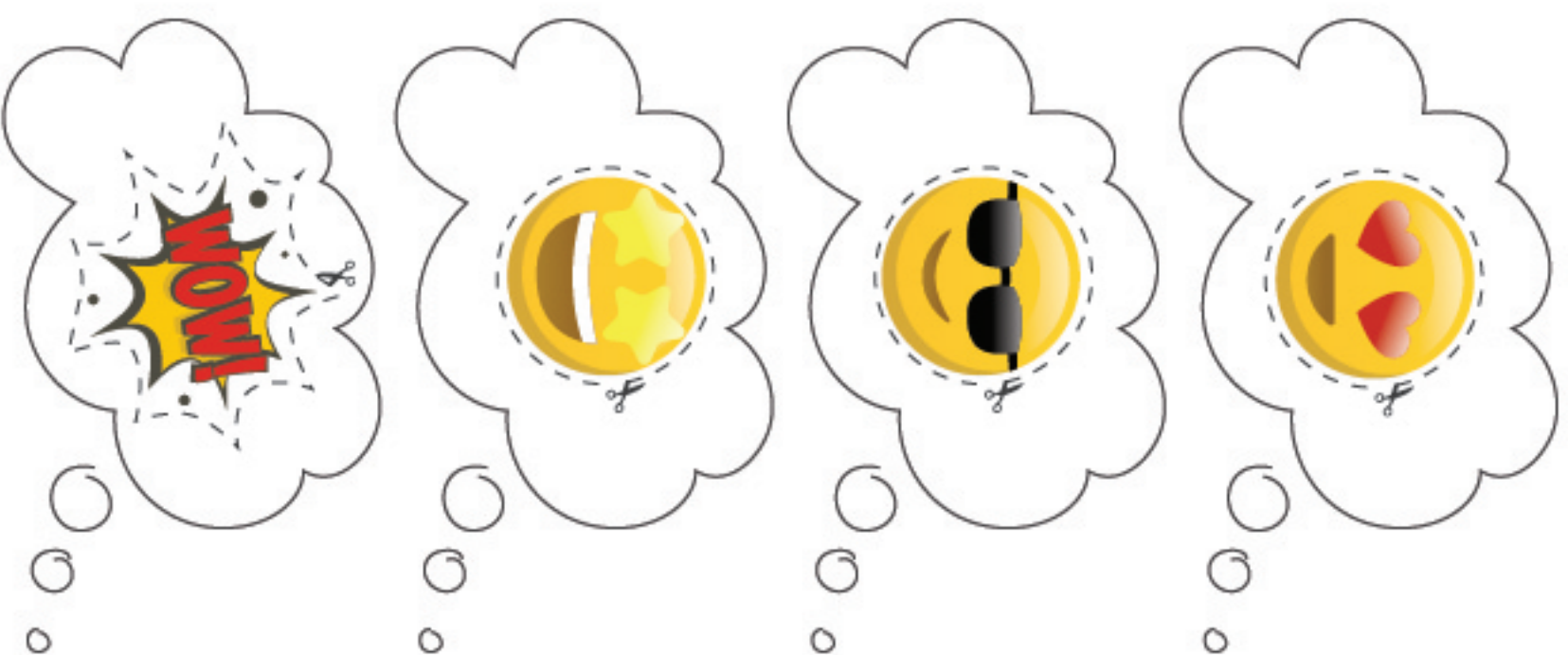
עובדות

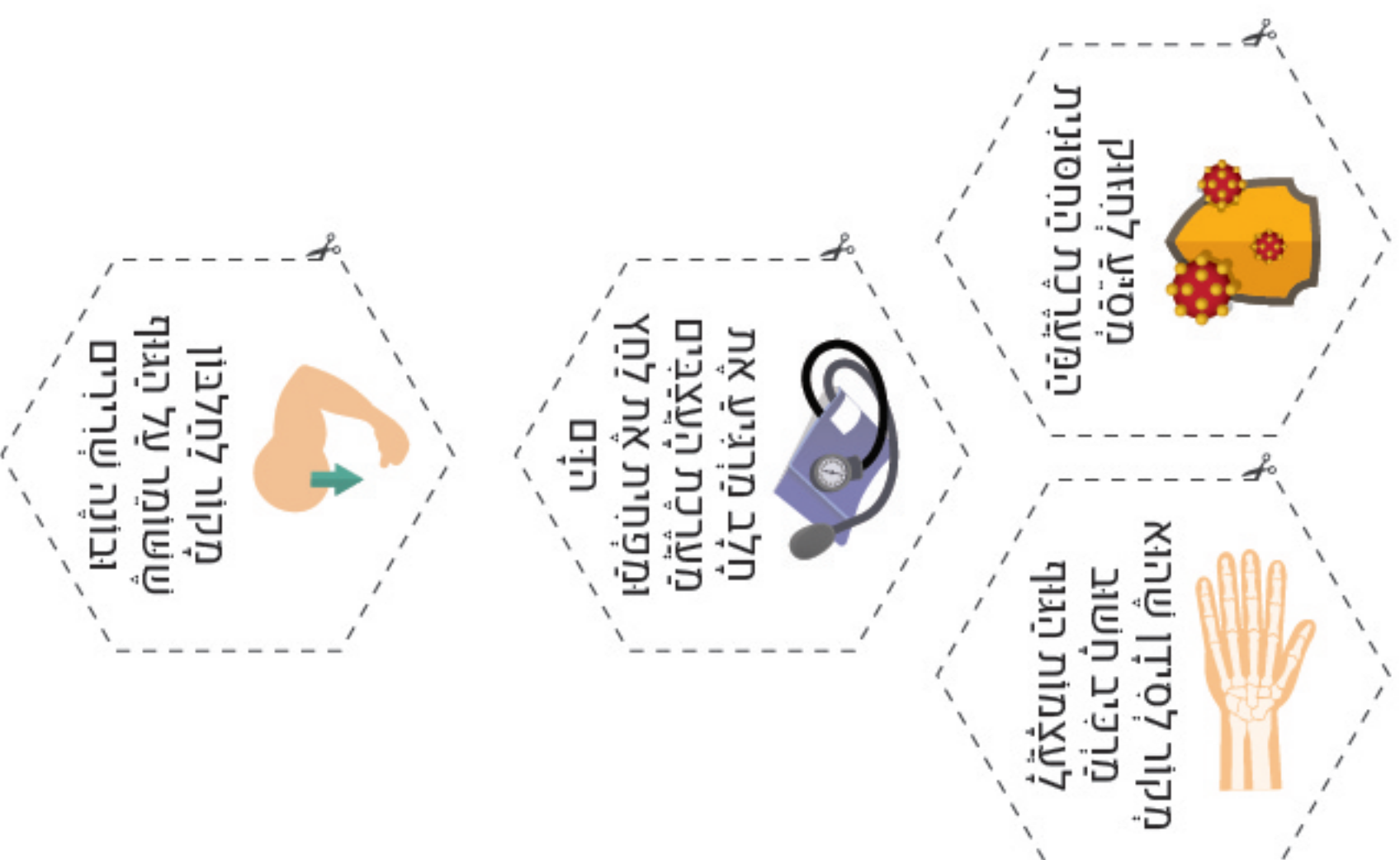
עגבניה

דעות

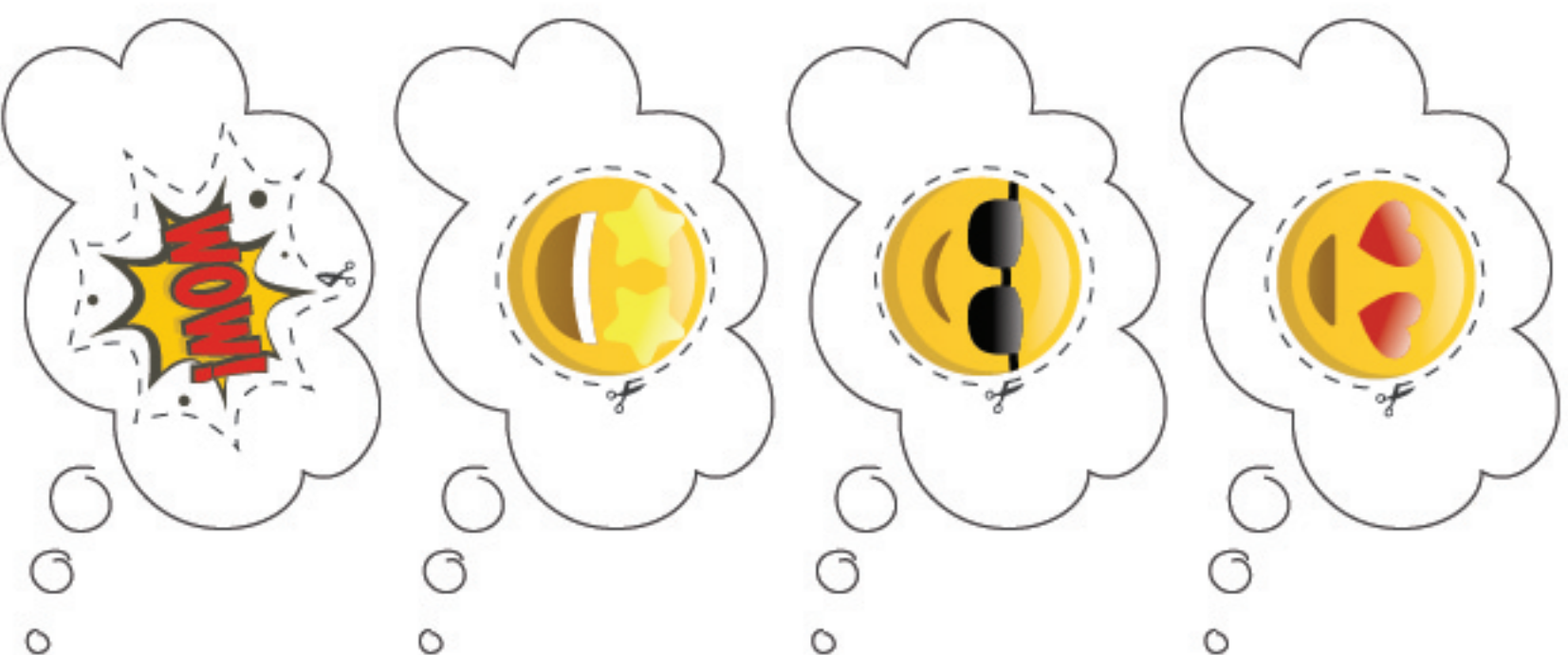
עבודות

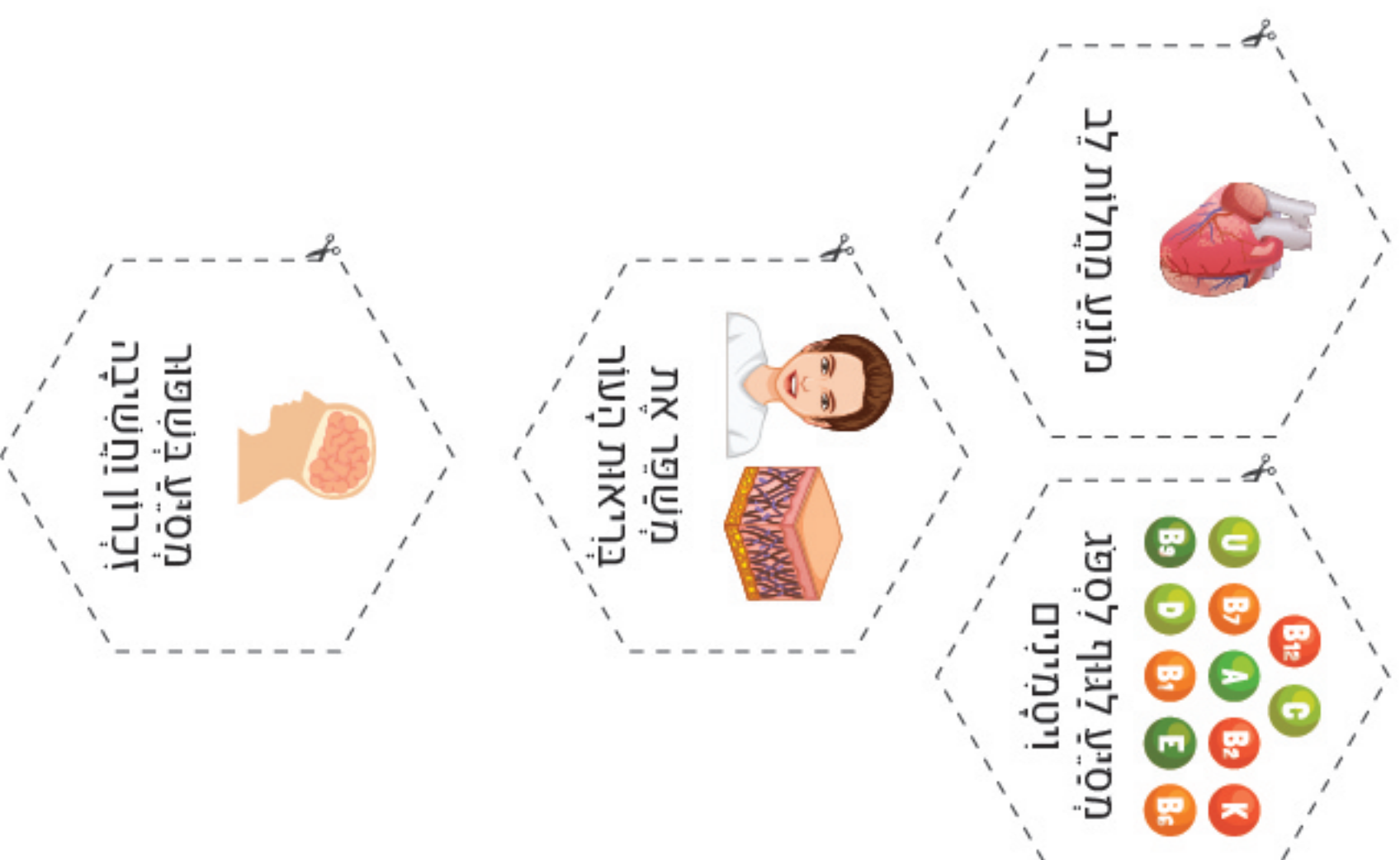
חלב

דעות

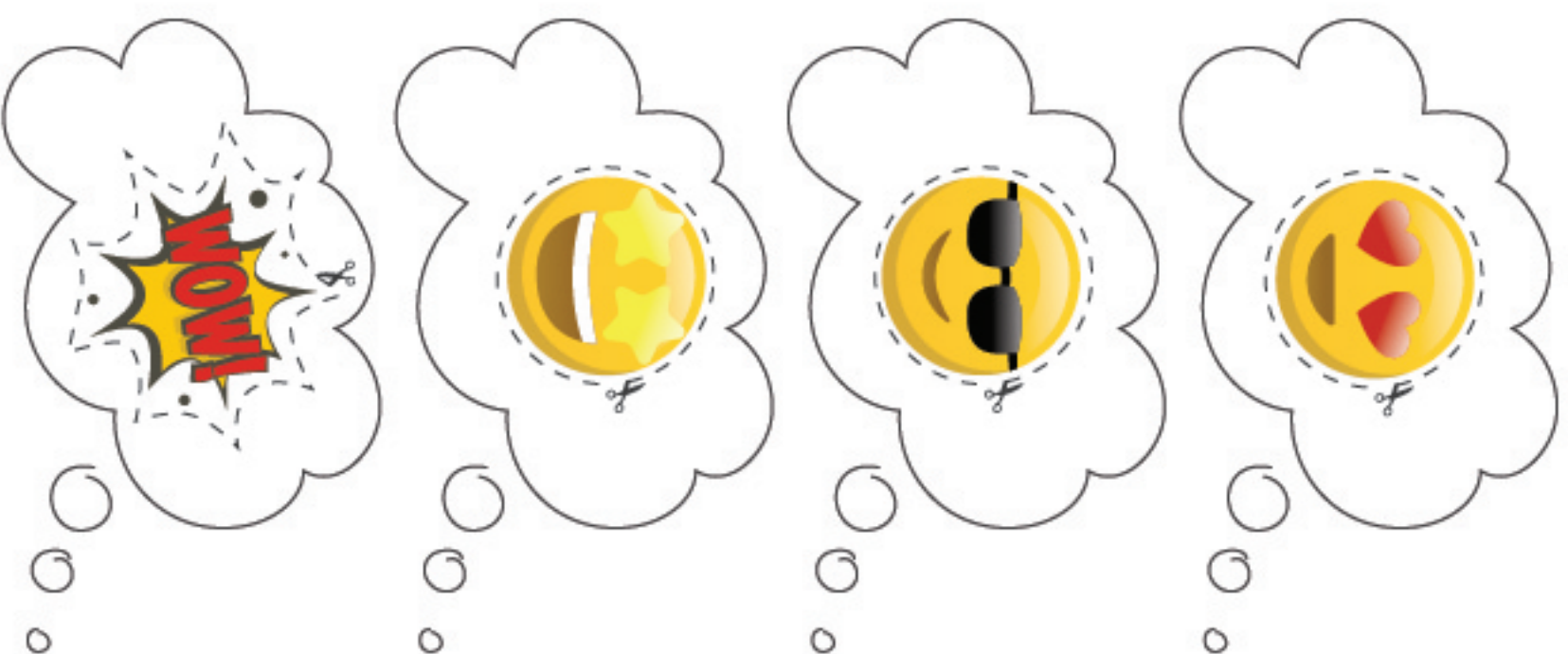
עבודות

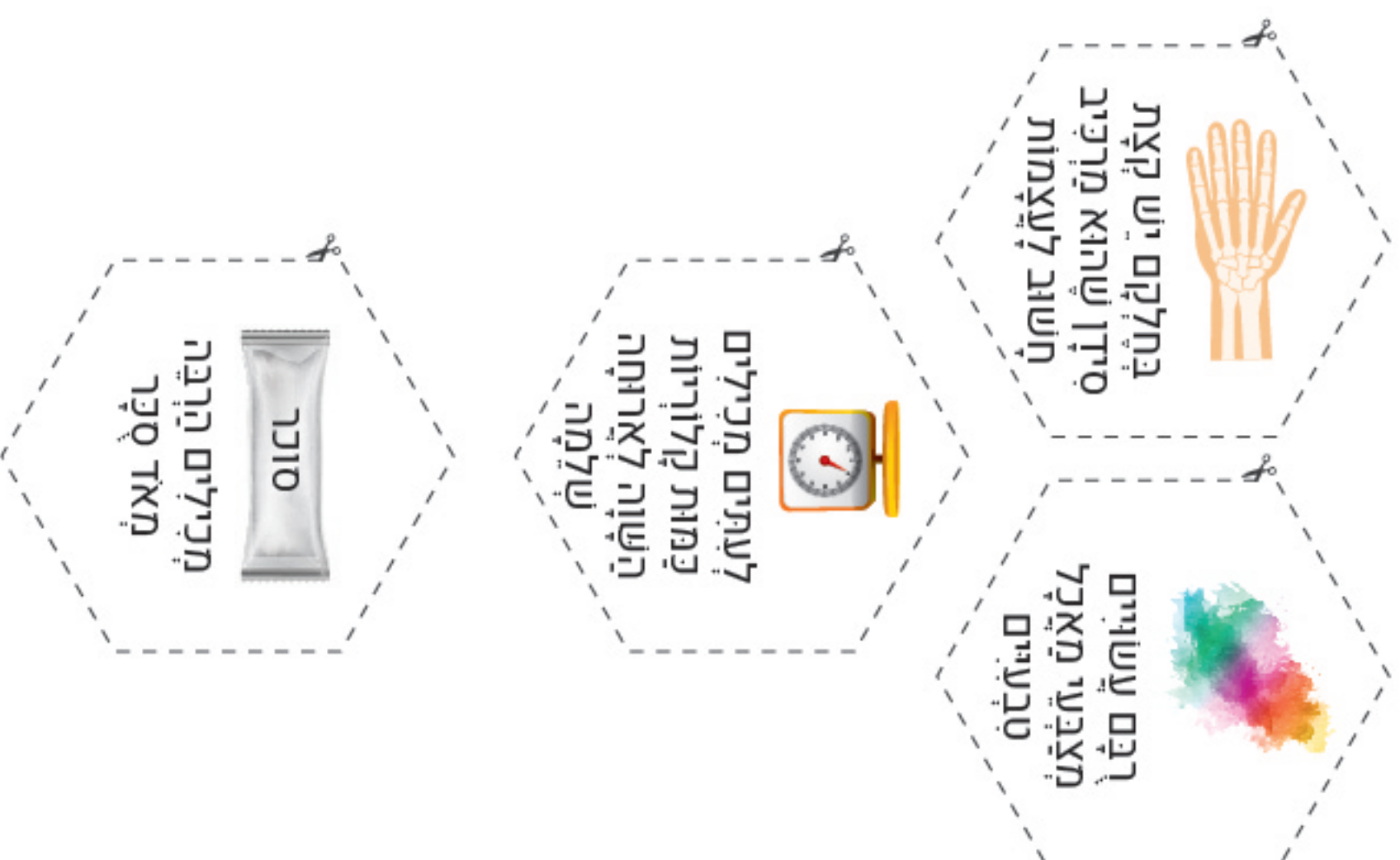
שמן זית

דעות

עבודות

אריטיק או נלגון

